

Helsinki

Kaupunkiympäristön julkaisu ja VVVV:NO

Kruunuvuoren lehmus- metsikkö

Hoito- ja käyttösuunnitelma 2022–31

Luontotieto Keiron Oy



Kaupunkiympäristön julkaisuja VVVV:NO

Kruunuvuoren lehmusmetsikkö
Hoito- ja käyttösuunnitelma 2022–32

Luontotieto Keiron Oy

Kannen kuva | Etunimi Sukunimi
Julkaisija | Helsingin kaupunki / Kaupunkiympäristön toimiala
ISBN | XXX-XXX-XXX-XXX-X
ISSN | 2489-4230

Sisällys

1. Johdanto	5
2. Tausta.....	6
3. Luonnon yleiskuvaus.....	9
3.1. Elinympäristöt.....	9
3.2. Eliölajit.....	11
3.2.1. Putkilokasvit	11
3.2.2. Sammaleet	13
3.2.3. Linnusto.....	14
3.2.4. Lepakot	14
3.2.5. Kovakuoriaiset.....	14
4. Virkistyskäytön nykytila	15
5. Osallistaminen.....	17
6. Hoitosuunnitelma.....	17
6.1. Luonnonsuojelun tavoitteet	17
6.2. Luonnonhoito	18
6.3. Reittien varsien hoito.....	20
6.4. Vieraslajien torjunta.....	21
7. Virkistyskäytön suunnitelma	23
7.1. Kulun ohjaus	23
7.2. Ylläpitovastuu.....	25
8. Suunnitelman vaikutukset.....	27
8.1. Ekologiset vaikutukset.....	27
8.2. Sosiaaliset vaikutukset.....	27
8.3. Taloudelliset vaikutukset	27
9. Kustannusarvio	29
10. Aikataulu	30
11. Seurantasuunnitelma.....	31
12. Lähdeluettelo	32

Liite

1. Johdanto

Laajasalon länsiosassa sijaitsee Kruunuvuori, jossa on ollut huvila-alue ja öljysatama. Kruunuvuoren itäreunalla kasvaa pieni lehto. Tämä Kruunuvuoren lehmusmetsikkö on luonnonsuojelulain 29 § mukainen luontotyyppi, jalopuumetsikkö. Luontotyyppin rajausta on tehty vuonna 2001. Kohteesta ei olla perustamassa luonnonsuojelualuetta. Kruunuvuoren virkistyskäytön arvioidaan kasvavan merkittävästi, kun uusi 13 000 asukkaan kaupunginosa rakentuu lähivuosina valmiiksi. Tämän seurauksena luontotyyppin ominaispiirteiden säilyminen voi olla uhattuna, ellei suojelua toteuteta aiempaa järeämmin keinoin. Tämän hoito- ja käyttösuunnitelman tavoitteena on esittää keinoja alueen luontoarvojen säilymiseksi ja toimenpiteet kestävä virkistyskäytön mahdollistamiseksi. Suunnitelmassa esitetään suojeluun, hoitoon ja käyttöön liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet.

Kruunuvuoren lehmusmetsikön hoito- ja käyttösuunnitelma on laadittu Helsingin ympäristökeskuksen ja nykyisen kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalveluiden toimeksiannosta Luontotieto Keiron Oy:ssä, jossa työstä on vastannut biologi FM Susanna Pimenoff. Työhön ovat osallistuneet biologit FM Anu Luoto (tiedon koonti) ja FM Susanna Pimenoff (suunnittelu ja kartat). Raportin valokuvat ovat Pimenoffin ottamat, ellei toisin mainita. Pohjakartat ovat Helsingin kaupungin mittaustoimiston tuottamat.

Työn ohjausryhmään ovat kuuluneet kaupunkiympäristön toimialalta ympäristötarkastaja Jere Salminen, metsävastaava Vesa Koskikallio, luontoasiantuntija Tuuli Ylikotila, arkkitehti Tyko Saarikko, tiimipäällikkö Anu Kiiskinen, puistovastaava Päivi Apajalahti, projektinjohtaja Sari Knuuti, tiimipäällikkö Anu Kuutti, kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialalta projektipäällikkö Hannu Airola ja Staralta vastaava palvelupäällikkö Antti Rautiainen.

Ohjausryhmä on kokoontunut kolme kertaa ja lisäksi tutustunut suunnittelualueeseen kerran vajaan vuoden kestävä suunnittelutyön aikana. Työ aloitettiin keväällä 2020. Saman projektin aikana on käsitelty myös Kruunuvuorenlampea, Stansvikin lehto- ja kaivoskalliota, Tahvonlahdenharjua, Jollaksen rämettä ja Itäniityn laaksoa.

Raportin tulosteita ja sähköisiä versioita, paikkatietoaineistoja ja valokuvia säilytetään Helsingin kaupungin ympäristöpalveluissa.

2. Tausta

Kruunuvuoren lehmusmetsikkö sijaitsee Laajasalon länsiosassa Kruunuvuoren lammelle johtavan huoltotien varrella. Huoltotie on nimetty Kaivoslyhdyksi ja se johtaa Kruunuvuoren entiselle huvila-alueelle. Rajatun luontotyypin pinta-ala on 0,65 hehtaaria. Rajaus esitetään kuvassa 1.



Kuva 1 Kruunuvuoren lehmusmetsikkö sijoittuu kartan keskelle Päätien lounaispuolelle.

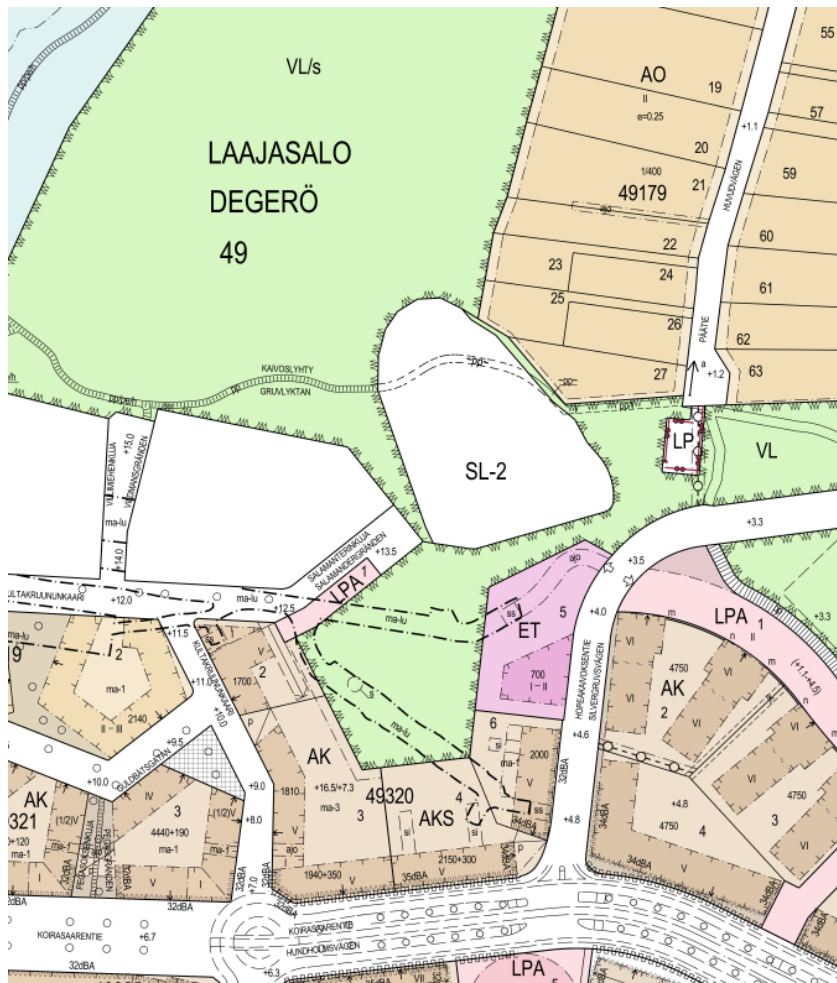
Kruunuvuoren metsäalueella on ollut 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa rakentunut kesähuvila-alue. Laajasalossa oli 1800-luvun lopulla yhteensä 36 kesähuvilaa ja ennen toista maailmansotaa erillisiä huvilapalstoja oli jo neljättä sataa. Kruunuvuoreen oli vesiteitse lyhyt matka kantakaupungista Kruunuvuorenlahden ylitse. Alueelle kulki myös höyrylaivaliikennettä. (Hämäläinen 2015).

Kruunuvuoren huvila-alue jäi huonolle hoidolle 1960-luvun aikana. Rakennusliike Palkkiyhtymä Oy:n 1950-luvulla perustanut liikemies Aarnio oli ostanut Kruunuvuoren huvila-alueen vuonna 1955 alueen silloiselta omistajalta Neuvostoliitolta. Aarnio teetätti hankkimalleen alueella useita rakennussuunnitelmia, joiden tavoitteena oli toteuttaa alueelle moderni asuinalue. Kaupunki ei kuitenkaan hyväksynyt suunnitelmia. (Hämäläinen 2015).

Yli 40 vuotta kestäneen rakennuslupaprosessin aikana huvilat jäivät toinen toisensa perään ilman asukkaita. Tyhjilleen jääneet rakennukset joutuivat nopeasti vandalismin kohteeksi ja alkoivat rappeutumaan. Osassa Kruunuvuoren huviloissa asuttiin kuitenkin vielä pitkälle 1990-luvulle asti ja muutamissa huviloissa aina 2000-luvun puolelle saakka. Huvila-alueen kahdestatoista asuinrakennuksesta Villa Hällebo paloi keväällä 2021. Muut huvilat ovat romahtaneet kasaan tai ne on poltettu jo aikaisemmin. (Hämäläinen 2015).

Kruunuvuorenrannan ja Haakoninlahden alueelle perustettiin jo 1920-luvulla öljyn tuontivarasto. Öljysatama on toiminut alueella aina vuoteen 2011 asti.

Kruunuvuoren lehmusmetsikön ympäristössä on voimassa joulukuussa 2020 vahvistettu asemakaava, jossa lähiympäristö on merkitty virkistysalueeksi. Lehmusmetsikkö ei sisälly Kruunuvuoren edellä mainittuun kaavaan vaan se kuuluu asemakaavaan 11950 vuodelta 2013. Asemakaavassa lehmusmetsikkö on merkinnällä SL-2 eli luonnonsuojelulain mukainen suojeltu luontotyyppi (kuva 2). Luontotyyppiin rajautuu kerrostalokortteli, jonka kaavamerkintää ei ole vahvistettu KHO:n päätöksellä.



Kuva 2 Ote 2020 voimaan tulleesta asemakaavasta.

Laajasalon rantaraitin suunnittelu on aloitettu tarveselvityksellä vuonna 2020 (Strengell 2020). Alustavassa luonnoksessa Kruunuvuorta kiertää ulkoilureitti pohjoisesta Kaitalahdelta etelään Haakoninlahteen Kruunuvuoren kallioita pitkin. Ulkoilureitit rakentuvat Kruunuvuorenrannan asuintalojen rakentumisen aikana lähivuosina. Suunnitelmassa rantareitin yhteys asuinalueelle kulkee lehmusmetsikön läpi olemassa olevaa soratietä pitkin.

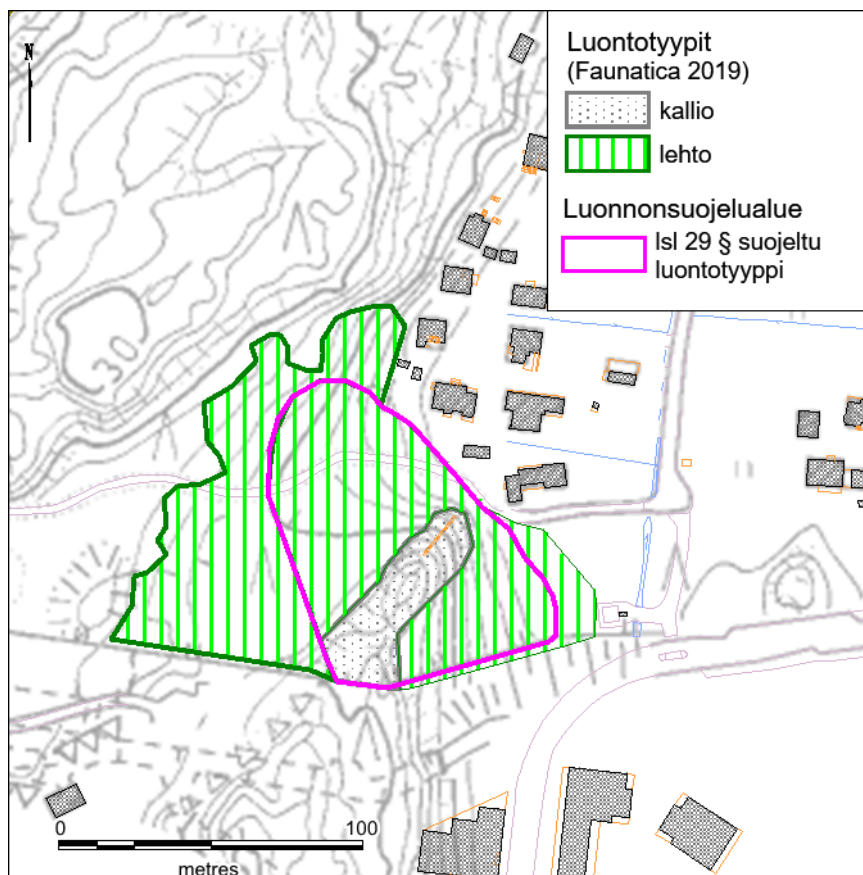
Kaupungin luonnonhoitosuunnitelmassa luontotyyppiä ympäröivä metsikkö on luokiteltu ojitattomaksi kangasmetsäksi, jossa on järeäpuustoinen ja kuusivaltainen metsä (Helsingin kaupunki 2017).

3. Luonnon yleiskuvaus

3.1. Elinympäristöt

Faunatica Oy on tehnyt Kruunuvuoren lehmusmetsikön alueelta luontoselvityksen vuonna 2019. Seuraavat elinympäristökuvaukset ovat kyseisestä selvitysraportista (Manninen ym. 2019).

Kruunuvuoren lehmusmetsikkö on luonnonsuojelulain 29 § tarkoittama luontotyyppi, jossa kasvaa yli 20 metsälehmusta (*Tilia cortata*) hehtaarilla. Metsiköstä on laskettu 60 kappaletta halkaisijaltaan yli 7 cm kokoista metsälehmusta, joista useimmat ovat monirunkoisia. Järeimmän lehmuksen rinnankorkeusläpimitta on noin 40 cm. Lehmukset kasvavat kolmessa ryhmässä; huoltotien pohjoispuolella, kallion pohjoispuolella ja sen kaakkoispuolella.



Kuva 3 Luontotyyppien rajaukset vuonna 2019 (Manninen ym. 2019).

Metsikössä on lajistoltaan monipuolinen ja eri-ikäinen puusto. Ylemmässä latvuskerroksessa kasvaa mäntyä, kuusta ja koivua ja niiden seassa haapaa ja raitaa. Taimina esiintyy pihlajaa ja vaahteraa. Lahopuuta esiintyy kohtalaisesti eri ikä- ja kokoluokissa. Lahopuuta on noin 5-10 m³/hehtaarilla. Pensaskerroksessa esiintyy monia lehtojen lajeja kuten lehtokuusama (*Lonicera xylosteum*), näsiä (*Daphne mezereum*), koiranheisi (*Vipurnum opulus*) ja taikinamarja (*Ribes alpinum*). Myös kenttäkerroksen lajisto on monipuolinen, mikä johtuu ominaisuuksiltaan erilaisista

kasvuympäristöistä. Aluskasvillisuudessa huomionarvoisia lajeja ovat mustakonnanmarja (*Actaea spicata*), kevätlinnunherne (*Lathyrus verna*), kotkansiipi (*Matteuccia struthiopteris*) ja lehtokorte (*Equisetum pratense*). Lehmuslehto on luontotyyppinä arvioitu uhanalaisluokituksessa vaarantuneeksi (VU, Kontula & Raunio 2018).



Kuva 4 Lehmuksia kallion kaakkoispuolisessa rinteessä.

Lehmusmetsikön keskelle työntyvä kalliokieleke on keskiravinteista avointa kalliota (NT), jolla kasvaa monimuotoinen ruohovartinen kasvillisuus. Lajistoon kuuluvat mm. kivikkoalvejuuri (*Dryopteris filix-mas*), kalliokielo (*Polygonatum odoratum*), ahomansikka (*Fragaria vesca*), iso- ja keltamaksaruoho (*Hylotelephium telephium*, *Sedum acre*), haisukurjenpolvi (*Geranium robertianum*) ja keto-orvokki (*Viola tricolor*).

Lehmuslehdon ulkopuolella (kuva 3) metsä jatkuu tuoreena keskiravinteisena lehtona (VU), joka ylärinteessä vaihettuu lehtomaiseksi kankaaksi. Lehdon puusto on eri-ikäisrakenteista ja runsaslehtipuustoista. Siellä kasvavia puita ovat kuusi (*Picea abies*), koivu (*Betula sp*) ja haapa (*Populus tremula*), joiden lisäksi esiintyy järeitä vanhoja kilpikaarnamäntyjä. Koillisosassa on pieni, 10 puun muodostama metsälehmusryhmä. Lahopuuta on lehdossa runsaasti. Kenttäkerroksen lajisto on tyypillistä tuoreen keskiravinteisen lehdon lajistoa mm. käenkaali (*Oxalis acetosella*), oravanmarja (*Maianthemum bifolium*), lehtotesma (*Milium effusum*), jänönsalaatti (*Lactuca muralis*), kielo (*Convallaria majalis*) ja valkovuokko (*Anemone nemorosa*). Pensaskerroksen lehtolajeista voidaan mainita pohjanpunaherukka (*Ribes spicatum*).



Kuva 5 Kalliolla kasvavaa monipuolista ketolajistoa.

3.2. Eliölajit

3.2.1. Putkilokasvit

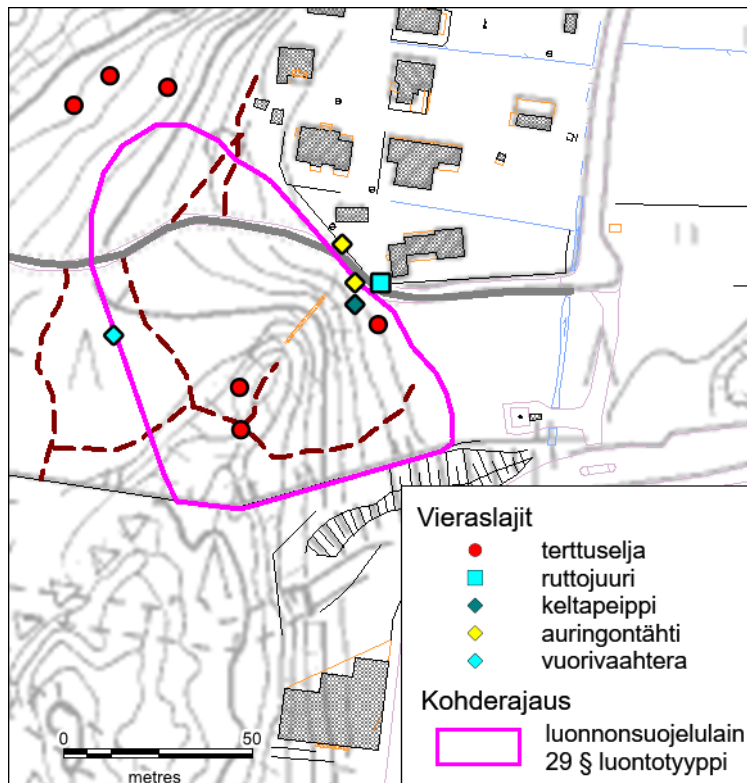
Tarkastelualueen huomionarvoisia lehtolajeja ovat: näsiä, lehtokorte (*Equisetum pratense*) ja kotkansiipi (*Matteuccia struthiopteris*). Muita huomionarvoisia lajeja, ovat mustakonnanmarja (*Actaea spicata*), lehtokuusama, koiranheisi ja kevätlinnunherne (*Lathyrus vernus*). (Manninen ym. 2019)



Kuva 6 Kotkansiivet ovat suurikokoisia saniaisia, jotka viihtyvät ravinteikkaissa lehtokorvissa tai kosteissa lehdossa.

Alueella havaittiin useita tertsuseljaesiintymiä (*Sambucus racemosa*) ja yksi ruttojuuren (*Petasites sp.*) kasvusto lehmusmetsikköä sivuavan kävelytien varrella. Ruttojuuresta on havaintotieto idänruttojuuresta laji.fi -tietokannassa (laji.fi 2021). Molemmat lajit ovat Maa- ja metsätalousministeriön (2012) vieraslajistrategian mukaisia vieraskasvilajeja. (Manninen ym. 2019).

Vuoden 2019 kartoituksessa viljelykarkulaisena havaittiin varjoliljaa ja kulttuurin seuralaislajia keltamo. Suunnittelun aikana vuonna 2020 havaittiin alueella myös useita puutarhakarkulaisia. Näitä ovat vuorivaahteran (*Acer pseudoplatanus*) taimi, melko laajalle levinnyt keltapeippi (*Lamium galeobdolon*), huoltotien itäpuolella pääosin kasvava auringontähti (*Telekia speciosa*), joka myös on levinnyt luontotyyppin itäreunalle.



Kuva 7 Havaitut vieraslajit lehmusmetsikössä ja sen läheisyydessä.

3.2.2. Sammaleet

Kruunuvuoren lehmusmetsikön ja tämän länsipuolella sijaitsevan laajennusosan sammallajisto on osin Etelä-Suomen etelä- ja hemiborealiselle kasvillisuusvyöhykkeelle tyypillistä lajistoa, mutta sisältää myös vaateliaampaa lehto- ja kalkkielinympäristöjen lajeja sekä luhtaisuuden osoitinlajeja. Sammalseivityksessä löytyi yhteensä 59 sammallajia, joista lehtisammalia 53 ja maksasammalia kuusi lajia. Valtakunnallisesti uhanalaisia lajeja löytyi yksi, lahokaviosammal (*Buxbaumia viridis*). Lajille erinomaisesti soveltuva runko havaittiin suojelualueen keskiosan kallion länsipuolella. (Manninen ym. 2019)

Lehtosammalia määritettiin kivipinnoilta 12 lajia ja lehtomaisia elinympäristöjä suosivia lajeja kaksi. Kalkkikallioiden sammalia vastaavasti kaksi lajia sekä lisäksi kaksi kalkkinsuosijalajia. Muita erityisiä luontoarvoja osoittavia sammalia löytyi yksi laji.

Selkeimmin lehtolajeja löytyi suojelurajaukselta sekä kallion reunoilta että sen juurelta. Tyypillisimpiä lehdon lajeja ovat suikerosammalet, lehtokarhunsammal (*Polytrichum formosum*), lehtonokkasammal (*Eurhynchium angustirete*), metsäliekosammal (*Hylocomiadelphus triquetrus*), lehtohaivensammal (*Cirriphyllum piliferum*) sekä lehto- ja metsälehväsammal (*Plagiomnium affine*, *Plagiomnium cuspidatum*).

Puilla ja kannoilla esiintyviä lajeja ovat lähinnä mm. lahosammal (*Tetraphis pellucida*), nuppihuopasammal (*Aulacomnium androgynum*), kujasammal (*Pylaisia polyantha*), lehtoritvasammal (*Amblystegium serpens*), kantohohtosammal (*Herzogiella seligeri*) sekä maksasammaliin kuuluvat laholimisammal (*Lophocolea heterophylla*), sirokorallisammal (*Ptilidium pulcherrimum*) ja hieman satunnaisempi kantolovisammal (*Lophozia ventricosa*).

Kalkkikallioiden tyyppilajeja löytyi vain kallion pohjoiskulman betonirappusilta: nuokkuhiirensammal (*Ptychostomum inclinatum*) seurassa kasvoi punatyvisammal (*Bryoerythrophyllum recurvirostrum*). Rappusten yläpäässä oli myös kalkkielinympäristöstä ja ihmistoiminasta hyötyvä ketohavusammal (*Abietinella abietina*). Muita ravinteisempaa kivipintaa suosivia lajeja löytyi suojelualueen kallion luoteisosan pystyseinämilta mm. viuhkasammal (*Homalia trichomanoides*), pikkukastesammal (*Plagiochila porelloides*) sekä kallion tyvellä kasvava pikkunokkasammal (*Eurhynchiastrum pulchellum*). Muu kalliolajisto edustaa vähemmän vaateliaita tyyppillisiä kivipinnoilla kasvavia lajeja.

3.2.3. Linnusto

Kruunuvuoren lehmusmetsikkö on sisällytetty ainakin jossain määrin Tringan vuonna 2017 tekemiin lintulaskentoihin. Alue ei sisälly mihinkään arvokkaaseen lintualueeseen, joten sitä ei ole mainittu Helsingin tärkeät lintualueet – raportissa (Ellermaa 2018). Paikkatietona saatujen havaintopisteiden mukaan alueelta on havaittu kuusi lajia, joista merkityksellisemmät ovat viherpeippo (*Chloris chloris*, EN) ja punavarpunen (*Erythrina erythrina*, NT). Muut havaitut lajit olivat tiltalti (*Phylloscopus collybita*), sirittäjä (*Rhadina sibilatrix*), kirjosieppo (*Ficedula hypoleuca*) ja lehtokerttu (*Sylvia borin*).

3.2.4. Lepakot

Kruunuvuoren alueen lepakoiden esiintymistä on selvitetty vuonna 2017 (Hagner-Wahlsten 2017). Selvityksen yöllinen kartoitusreitti on kulkenut lehmusmetsikön läpi. Lehmusmetsikön länsipuolella on ollut passiividetektorit koko kesän ajan sekä lyhytaikainen detektorit yhtenä yönä kesäkuussa. Yhtään aktiivihavaintoa ei ole merkitty lehmusmetsikön alueelle. Luontotyyppirajauksen länsipuolella olleisiin passiivilaitteisiin on tallentunut eniten siippoja (*Myotis* sp.), jonkin verran pohjanlepakoita (*Eptesicus nilssonii*) sekä yksittäisiä pikkulepakon (*Pipistrellus nathusii*) ohilentoja. Selvityksessä on rajattu lepakoille tärkeät saalistusalueet lehmusmetsikön länsipuolelle sekä kaakkoispuolelle. Näiden saalistusalueiden välinen siirtymäreitti kulkee todennäköisesti lehmusmetsikön kautta.

3.2.5. Kovakuoriaiset

Vuonna 2019 tehdyssä kovakuoriaisselvityksessä Kruunuvuoren lehmusmetsiköstä ja sen laajennusalueelta kerättiin 196 kovakuoriaislajia, joiden joukossa on yksi silmälläpidettävä laji ja noin 7 harvinaista tai harvinaisehkoa lajia. Lajeista vyökeiju (*Hypulus bifasciatus*) on arvioitu silmälläpidettäväksi (NT) lajiksi. Laji oli jäänyt kuoppapyydykseen lahoppuustoisessa kaakkoisrinteessä.

Lehtoja suosivista lajeista havaittiin hyvin harvinainen lehtosirkeinen (*Atheta castanoptera*) ja kuusamahyppykärsäkäs (*Rhynchaenus xylostei*). Muita lehmusmetsikön lajeja olivat pikkupunanirppu (*Apion rubens*), kääpäkaito (*Dienerella vincenti*), soikkopehkiäinen (*Grynocharis oblonga*), maksaruohonirppu (*Aizobius sedi*) ja siemenkiitäjäislaji. Laajennusalueen puolelta havaittiin vain yksi harvinaisehko laji: kurekiitäjäislaji (*Amara* sp.). Kevätlinnunherneellä elävää hernenirppua (*Oxystoma opeticum*, VU) ei havaittu kevätlinnunherneiltä. Myöskään lehmuksen kuolleissa oksissa elävää niinjäärää (*Stenostola dubia*, NT) ei havaittu. (Malmberg 2019).

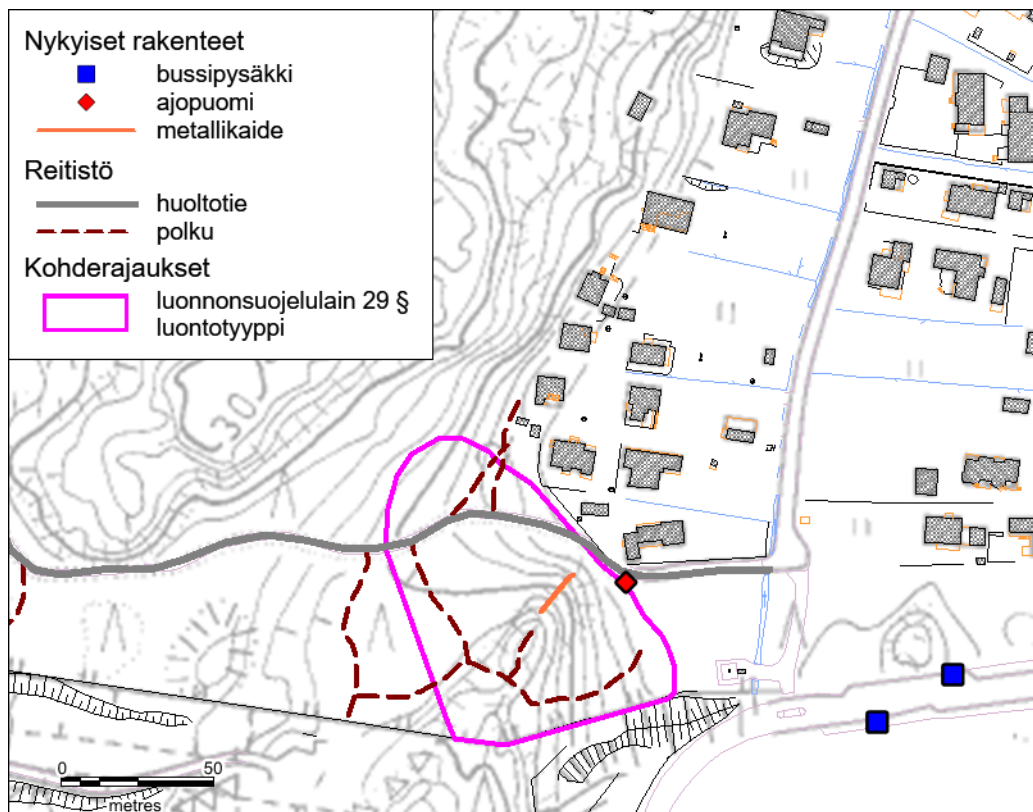
4. Virkistyskäytön nykytila

Pienikokoisen lehmusmetsikön läpi kulkee Kruunuvuoren entiselle huvila-alueelle johtava huoltotie. Huoltotien alussa on ajopuomi. Huoltotien lisäksi suojelulle luontotyyppille on syntynyt jonkin verran metsäpolkuja. Alueella ei ole opastusta tai viitoitusta. Suojellun luontotyyppin rajoja ei ole merkitty maastoon.

Alueen käytöstä ei ole tarkempaa tietoa. Todennäköisesti alueella liikutaan kävellen luontoa tarkkaillen ja koiria ulkoiluttaen. Alue voi toimia myös läheisen omakotialueen lasten metsäseikkailualueena. Huoltotie lienee käytetyin kulkureitti alueella. Lähin bussipysäkki on Hopeakaivoksentiellä, jonka varresta löytyy myös pysäköintipaikkoja.

Tulevaisuudessa suojeltuun luontotyyppiin kohdistuvia uhkia ovat käyttöpaineen kasvu, jonka seurauksena syntyy uusia metsäpolkuja ja vanhat levenevät. Lehmusmetsikön viereen rakennetaan uusia kerrostaloja ja lähialueelle syntyy asuntoja tuhansille asukkaille. Käyttöpaineen kasvu johtanee myös aluskasvillisuuden kulumiseen, mikä on uhka erityisesti herkälle lehtokasvillisuudelle. Maaperän paljastuminen ja kuluminen tallauksen seurauksena voi vahingoittaa puiden juuria sekä estää puuston luontaisen uudistumisen.

Laajempänä ilmiönä ilmastonmuutos vaikuttaa myös lehmusmetsikköön, kun erilaiset sään ääri-ilmiöt kuten myrskyt ja kuivuus yleistyvät. Kuivuus voi vaurioittaa erityisesti kuusia ja altistaa niitä hyönteistuhoille. Myrskytuulet voivat kaataa vanhoja puita tai pudottaa suuria oksia ulkoilutielle. Toisaalta metsiin halutaan lisää lahoppua, jota syntyy myrskytuhoista ja tietenkin myös puuston ikääntyessä.



Kuva 8 Nykyiset reitit ja rakenteet.

5. Osallistaminen

Tämän hoito- ja käyttösuunnitelman osallistamiseen on merkittävästi vaikuttanut keväällä 2020 alkanut COVID-19 pandemia, joka on rajoittanut asukastilaisuuksien järjestämistä. Osallistamisessa on jouduttu tästä syystä turvautumaan erilaisiin verkossa tapahtuviin tilaisuuksiin ja kyselyihin. Hoito- ja käyttösuunnitelmaan liittyvä yleisötilaisuus järjestettiin netin välityksellä keväällä 2021.

Laajasalossa sijaitsevien olemassa olevien sekä tulevien luonnonsuojelualueiden käytöstä tehtiin asukkaille suunnattu kysely netissä. Kysely oli vastattavissa vuoden 2020 joulukuun alkupuolen aikana Helsingin kaupungin nettisivuilla. Lehmusmetsikkö ei ollut erikseen mukana yleisökyselyssä, mutta se on tullut käsitellyksi osana Kruunuvuorta. Siten Kruunuvuorenlampea koskevat vastaukset ovat jossain määrin yleistettävissä tälle alueelle (Luontotieto Keiron Oy 2022). Monikaan ulkoilija tuskin on ymmärtänyt kulkevansa suojellun luontotyypin läpi huoltotietä pitkin. Luontotyyppirajauksista on vaikea hahmottaa maastossa edes kartan avulla, koska lehto jatkuu myös rajauksen ulkopuolella.

Asukkaiden osallistamisen lisäksi suunnittelija on ollut työn aikana yhteydessä Laajasalo Seura Ry:hyn ja SLL Uudenmaan piiri ry:n edustajaan liittyen joihinkin hoito- ja käyttösuunnitelman yksityiskohtiin

6. Hoitosuunnitelma

6.1. Luonnonsuojelun tavoitteet

Luontotyypin suojelun tavoitteena on, että lehmusmetsikön ominaispiirteet säilyvät ja metsälehmukset pystyvät uudistumaan. Alueella säilyy monipuolinen lehtokasvillisuus käyttöpaineesta huolimatta. Lahopuun määrä lisääntyy ja lahoppuujatkumo kehittyy nykyistä paremmaksi.



Kuva 9 Kasvillisuus säilytetään kulumattomana.

6.2. Luonnonhoito

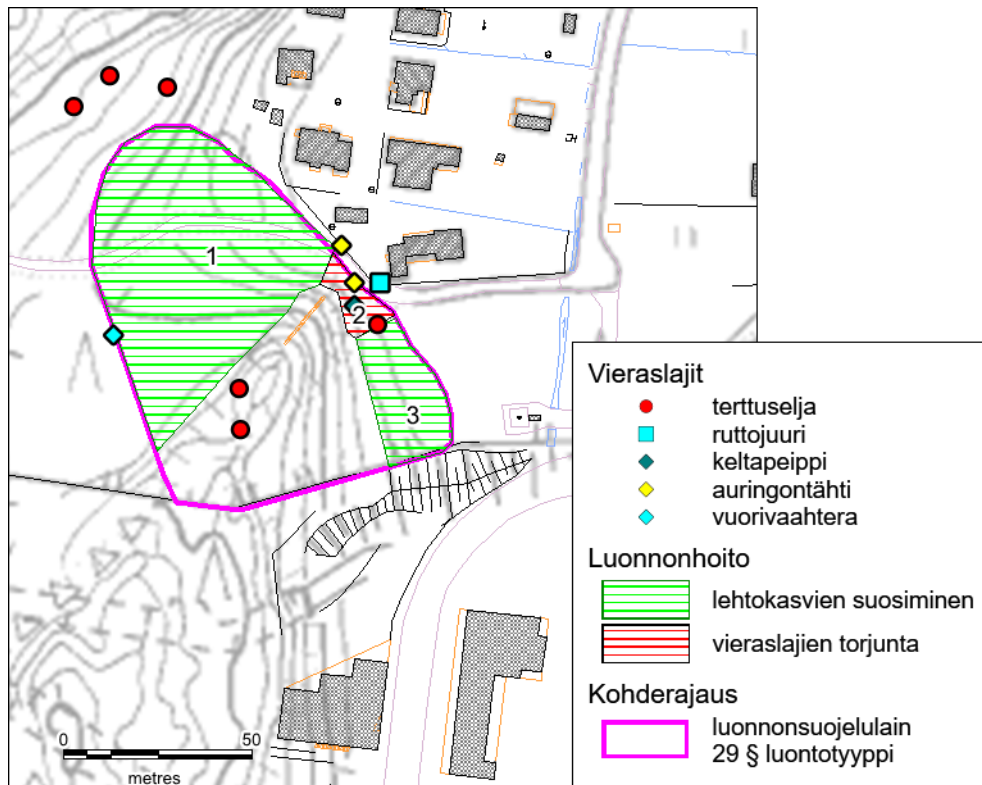
Lehmusmetsikön puusto ei tarvitse varsinaisesti hoitoa, vaan tarkoitus on antaa puuston kehittyä luontaisesti. Kuusettuminen saattaa tulevaisuudessa muodostaa uhan lehtokasveille. Liiallista kuusten aiheuttamaa varjostusta ja neulaskarikkeen happamoittavaa vaikutusta saa vähentää kaatamalla yksittäisiä puita. Kuusten kaatamisella on tarkoitus suosia lehmusmetsikölle ominaista lehtokasvillisuutta. Suosittavia lehtolajeja ovat esimerkiksi metsälehmus, näsiä, koiranheisi, kotkansiipi, kevätlinnunherne ja lehtokorte. Hoidon tarkempi suunnittelu ja tarve määräytyy kuusettumisen, kulumisen tai vieraslajien leviämisen perusteella.

Metsälehmus uudistuu voimakkaammin juurivesoista, mutta tällä alueella esiintyy myös lehmuksen siementaimia. Lehmuksen luontaisen uusiutumisen onnistuminen siementaimista on silti epävarmaa. Uudistumista voidaan tukea istuttamalla taimia luonnonsuojelualueen kaakkois- ja itärajalle. Aivan lehmusmetsikön viereen itäpuolelle rakennettiin tukiasemamasto noin kymmenen vuotta sitten. Siinä yhteydessä tehty avohakkuu vaikuttaa ulottuneen suojellun luontotyyppin alueelle, mikä johtunee rajauksen epäselvyyksistä eri järjestelmissä. Hakattu lehmusmetsikön reuna sopisi lehmuksen taimien istuttamiseen. Istutuksessa tulee suosia paikallista metsälehmuksen kantaa tai ainakin Helsingin oloihin soveltuvaa kotimaista taimimateriaalia.



Kuva 10 Lehmuksia on perusteltua istuttaa lehmusmetsikön rajan sisäpuolelle, joka on kasvillisuudeltaan lähinnä korkeaa niittyä.

Lehdossa on jo nyt varsin paljon lahoppuuta ja todennäköisesti sitä tulee jatkossa kehittymään lisää. Lahoppuuta voidaan käyttää jossain määrin kulun ohjaukseen esimerkiksi tukkimalla metsässä kulkevia pienempiä polkuja. Lahoppuuta syntyy myös mahdollisten vaarallisten puiden poiston yhteydessä. Nämä puut tulee jättää luonnonsuojelualueelle tai sen reunoille lahoamaan.



Kuva 11 Vieraslajit torjutaan ja tarvittaessa hoidetaan puustoa lehtokasveja suosivasti.

6.3. Reittien varsien hoito

Ulkoilureitin varrella metsänreunoja on tarpeen hoitaa virkistyskäytön turvallisuuden varmistamiseksi. Ulkoilijoille vaarallisia puita on mahdollista tarvittaessa kaataa reittien varsilta myös luonnonsuojelualueen puolella. Vaarallisten puiden kaatoa tehdään korkeintaan puun mitan etäisyydellä reitistä.

Monenlainen pystyssä ja maassa oleva lahopuu lisää alueen luontoarvoja. Mahdollisuuksien mukaan kaadettavista puista jätetään alaosia pötkelöksi, jolla lisätään elinmahdollisuuksia kolopesijöille. Kaadettavat puut tulee jättää maahan lahoamaan luonnonsuojelualueella. Maapuiden asettelulla voidaan jossain määrin ohjata kulkua merkityille ulkoilupoluille ja vähentää luvattomien polkujen houkuttelevuutta.

Reittien varsilta voidaan kaataa vaaraa aiheuttavia kuolleita tai kuolevia puita. Kuolleita tai irtoamassa olevia puiden oksia voidaan poistaa kaatamalla koko puuta. Vaarallisiksi puiksi tulkitaan esim.:

- 1) kuolleet oksat ja latvukset, jotka roikkuvat ulkoilutien yli tai sen reunalla
- 2) kaatuessaan ulkoilureitille ulottuvat konkelot, eli toista puuta vasten nojaavat puut
- 3) kaatuessaan ulkoilureitille ulottuvat lahoavat pötkelöt
- 4) hyvin heikkokuntoiset elävät puut, jotka saattavat asiantuntija-arvion perusteella kaataa ulkoilureitille tuuliolojen tai latvuksen painopisteen perusteella.

Vaarallisten puiden seurantaan tehdään alueella säännöllisesti. Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden metsävastaava sopii vaarallisten puiden seurannasta urakoitsijan tai Staran ympäristönhoidon kanssa.

6.4. Vieraslajien torjunta

Luontotyyppillä tai sen läheisyydessä kasvaa viljelykarkulaisia, joista terttuselja ja ruttojuuri ovat tällä hetkellä haitallisten vieraslajien -listalla (ks. kuva 5). Ruttojuuri kasvaa toistaiseksi vain piha-alueen reunassa. Muita puutarhoista karanneita lajeja ovat keltapeippi, hirvenjuuri ja auringontähti. Terttuselja on yleinen viljelykarkulainen, joka leviää lintujen välityksellä. Terttuseljaa kasvaa yksittäisinä pensaina ja se on elinvoimainen rehevillä paikoilla. Ruttojuuret ovat kookaslehtisiä perennoja, jotka leviävät herkästi juurenpaloista esim. puutarhajätteen mukana. Keltapeippi on varjossa viihtyvä maanmyötäisesti kasvava laji, joka muodostaa peittäviä kasvustoja varsinkin puolivarjossa. Auringontähti on rehevälehtinen perenna, joka muodostaa sopivilla paikoilla tiiviitä kasvustoja. Keltapeippi ja auringontähti -kasvustot sijoittuvat luontotyyppin itäreunalle pihan läheisyyteen.

Tällä kohteella vieraslajien esiintyminen liittyy paikan historiaan, sillä alueen vieressä on ollut asutusta jo 1900-luvun alkupuolella. Viereinen puurakennus löytyy vanhimmasta ilmakuvasta vuodelta 1932, jolloin luontotyyppin kallionlaelle on jo päässyt kiviaskelmia pitkin. Askelmat ja ruosteinen kaide ovat edelleen paikallaan. Vieraslajien esiintymiä ei vieraslajilinjauksen mukaan tulisi esiintyä luonnonsuojelualueilla. Tästä syystä yllä mainitut vieraslajit suositellaan poistettavaksi.



Kuva 12 Auringontähti kasvaa huoltotien varressa.



Kuva 13 Keltapeippiä torjutaan kitkemällä versoja toistuvasti.

Torjuntatoimet valitaan kunkin lajin ominaisuuksien mukaisesti. Ruohovartisten osalta tämä tarkoittaa toistuvaa kitkemistä tai ylös kaivamista sekä jätteen asianmukaista hävittämistä. Terttuseljan osalta onnistumiseen tarvitaan 4–6 raivaukset kasvukaudessa usean vuoden ajan.

Tulevaisuudessa luontotyyppin alueelle saattaa levitä uusia vieraslajeja. Myös vieraslajien haitallisuutta arvioidaan ja luetteloita päivitetään. Haitallisten vieraslajien torjuminen jo leviämisen alkuvaiheessa on kustannustehokkain keino estää arvokkaan lajiston muuttuminen. Siksi vieraslajien ilmaantumista on seurattava niin luonnonsuojelualueella kuin ulkoilualueellakin.

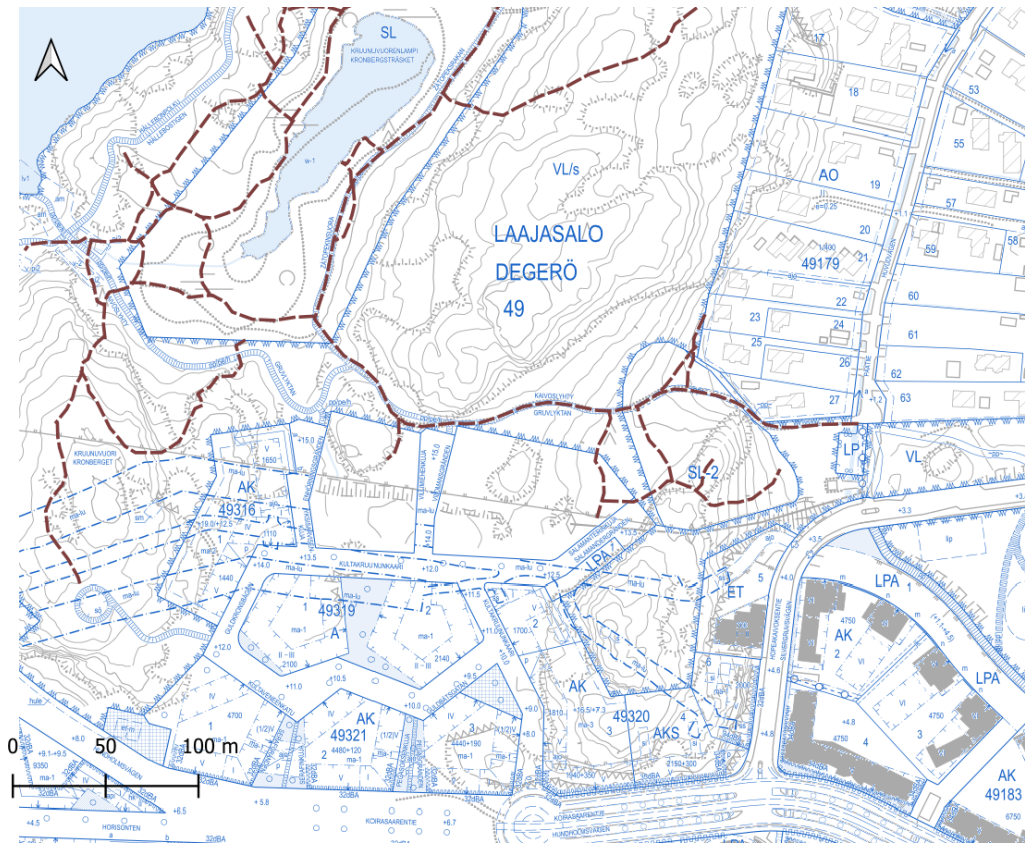
7. Virkistyskäytön suunnitelma

7.1. Kulun ohjaus

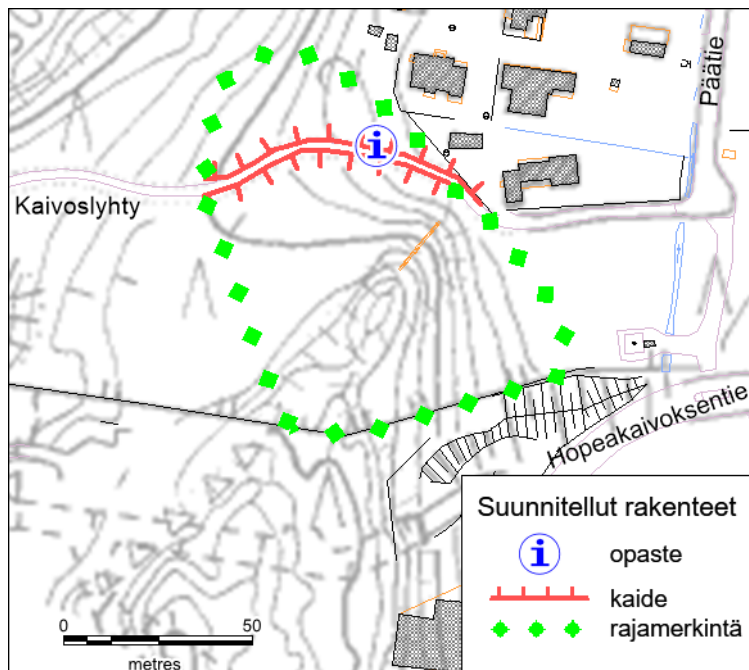
Kruunuvuoren lehmusmetsikössä virkistyskäyttö on suunnitteluajankohtana lähinnä alueen kauttakulkua Kruunuvuorenlammelle ja entiselle huvila-alueelle. Lehmusmetsikön poikki kulkee ulkoilureittinä toimiva vanha huoltotie nimeltään Kaivoslyhty. Kruunuvuoren ulkoilureitistöä suunnitellaan paraikaa Laajasalon rantaraittisuunnitelmassa ja Kruunuvuoren lähivirkistysaluesuunnitelmassa. Reitistön pääsisääkäynnit tulevat todennäköisesti siirtymään Kaitalahden ja Haakoninlahden puolelle. Toistaiseksi lehmusmetsikkö on merkittävä osa koko Kruunuvuoren virkistysmetsän aluetta, toimien sen yhtenä pääsisääntulosuuntana.

Kruunuvuorenrannan rakentamisen myötä alueen käyttöpaine kasvaa merkittävästi. Ulkoilijoita saattaa tulevaisuudessa tulla paikalle eniten lounaasta. Osittain kumotussa asemakaavassa 12330 Salamanterikuja päättyy kerrostalojen itäpuolelle noin 9,5 metriä luontotyypin rajasta (kuva 14). Hoito- ja käyttösuunnitelman kirjoittamisen aikana on ollut tekeillä kerrostalokorttelien osalta kaavan 12330 korvaava Kultakruununkaaren asemakaava, joka sisältää lehmusmetsikön länsipuolelle rakennettavat kerrostalot. Tässä vaiheessa ei ole tarkkaan tiedossa, kuinka kulku kerrostalokortteleilta pohjoiseen suunnitellaan. Lähivirkistysalueen suunnittelussa tärkeänä pidetty kulun ohjaaminen kerrostaloilta lehmusmetsikön länsipuolelle on joka tapauksessa hyvä ratkaisu luontotyypin suojelun kannalta.

Huoltotie on jatkossa ainoa lehmusmetsikön läpi kulkeva ulkoilureitti. Reittiä pohjustetaan tarvittaessa puuhakkeella, soralla tai murskeella. Alueelle ei ole tarkoituksena merkitä uusia ulkoilupolkuja, vaan huoltotien ulkopuolisilla poluilla kulkeminen on tarkoitus estää.



Kuva 14 Voimassa oleva kaava, nykyiset reitit ja osa poluista.



Kuva 15 Lehmusmetsikön rajat ilmaistaan rajatolpin ja huoltotie aidataan.

Kulumisen ehkäisemiseksi ja luontoarvojen säilymiseksi on tarpeen ohjata kulkua nykyistä tehokkaammin. Ulkoilureitin varsi aidataan, minkä tarkoituksena on estää kävijöitä liikkumasta lehdon puolella. Tällä tavoitellaan kulumisen vähenemistä ja lehtokasvillisuuden elpymistä jo kuluneilla kohdilla. Luontotyyppin rajoille pystytetään selkeät rajamerkinnot. Pyöräily on sallittu huoltotiellä, mutta luontotyyppin rajauspäätöksen nojalla kielletty muualla.

Opastuksella ja viitoituksella on merkittävä vaikutus kulumisen ehkäisyssä. Opasteissa kehoitetaan pysymään merkityillä reitillä.

Luonnonsuojelun alueen rajat merkitään maastoon puihin kiinnitettävillä merkeillä ja rauhoitusmääräystauluilla. Alue on merkittävä selkeästi maastoon, jotta suojelualueelle saapuminen huomataan ja siellä toimitaan oikein. Luontotyyppin rajaus kulkee aivan yksityisten tonttien reunassa. Osalta kiinteistöistä on mahdollisesti laitettu tavaroita suojellun luontotyyppin puolelle. Luontotyyppin rajat tulee mitata ja merkitä tarkasti maastoon, jotta rajan väärälle puolelle laitettut rakennelmat saadaan siirrettyä tai poistettua.

Kalliolla kulkevia portaita ja sitä reunustavaa kaidetta ei kunnosteta, koska tarkoitus on vähentää liikkumista alueella.

Luonnonsuojelun alueella käytetään kaupungin hyväksymiä viittoja, jotka soveltuvat luontoalueille.

Luontotyyppin opastetaulu sijoitetaan huoltotien varteen metsän puolelle kuvan 15 mukaisesti.

7.2. Ylläpitovastuu

Hoito- ja käyttösuunnitelmaa laadittaessa luonnonsuojelun alueiden kunnossapidosta vastaavat useat kaupungin tahot seuraavasti:

- Ympäristöpalvelut (Ympa) vastaa luonnonsuojelun alueiden hoidon ja käytön suunnittelun sekä investointien, kuten opasteiden ja rakenteiden, tilaamisesta.
- Rakennukset ja yleiset alueet (Rya) palvelukokonaisuus vastaa alueiden luonnonhoidon ja rakenteiden vuosittaisen kunnossapidon tilaamisesta urakoitsijoilta.
- Vastuu reittien käyttöturvallisuudesta kuuluu Ryalle.
- Urakoitsijat tekevät luonnonhoidon toimenpiteitä ja ylläpitävät rakenteita. Käytännössä lähes kaikki luonnonsuojelun alueilla tehtävät työt tekee Staran Luonnonsuojelun alueet-työyksikkö.



Kuva 16 Lehtokuusama on vaateliias pensas, joka esiintyy kuivissa ja tuoreissa lehdossa.

8. Suunnitelman vaikutukset

8.1. Ekologiset vaikutukset

Kruunuvuoren lehmusmetsikkö on luonnonsuojelullisesti arvokas kohde, joka on säästynyt rakentamiselta luontotyyppisuojelelun myötä. Kuitenkin sijainti tiiviisti rakentuvan kaupunginosan läheisyydessä osana Kruunuvuoren metsäistä virkistysaluetta asettaa kohteen luontoarvojen säilymiselle suuria haasteita. Suunnitelman toteutuksella ohjataan ja rajoitetaan ihmisten liikkumista suojelualueella vähentäen kulumista. Suunnitelma vaikuttaa tällä tavoin myönteisesti luontotyyppien luonnontilaan ja edustavuuteen.

Suunnitelmassa on mahdollistettu myös luonnonhoito, mikäli olosuhteet muuttuvat luontotyyppillä esiintyvillä lehtokasveille epäsuotuisiksi. Tarvittaessa tehtävä, yksittäisten kuusten tai metsävaahteroiden kaataminen lisää valoa ja vähentää karikkeen maaperää happamoittavaa vaikutusta. Tällä on myönteistä vaikutusta metsälehmusten siementaimille ja muulle lehdon aluskasvillisuudelle. Puiden jättäminen paikalle lahoamaan lisää elinympäristöä lahottajille, mutta maatuva kuusi saattaa myös happamoittaa ympäristöään.

Metsälehmusten istuttaminen luontotyyppien avoimeen kaakkoisreunaan on jalopuuta suosivalle seuralajistolle myönteistä. Varjostuksen lisääntyminen niityillä tai taimikossa suosii myös lehtokasvillisuuden laajentumista. Vieraslajien torjunta ja poistaminen lisää myös lehtokasveille soveltuvaa pinta-alaa. Rajojen selkeä merkintä ja opastus saattaa vähentää puutarhajätteen tuomista suojelualueelle.

8.2. Sosiaaliset vaikutukset

Kruunuvuori on lähialueen asukkaille tärkeä virkistysalue. Suojeltu luontotyyppi muodostaa pienialaisen osan ja reunan viheralueesta. Läpikulku Kruunuvuorelle on ohjautunut enimmäkseen huoltotien kautta, mutta myös pienempiä poikkisuuntaisia polkuja on muodostunut. Suunnitelman toteuttaminen rajoittaa kulkemista aiempaa selkeämmin, kun huoltotie reunustetaan kaiteilla. Opasteissa kerrotaan luontoarvoista kulkurajoitteiden ymmärryksen lisäämiseksi. Luontotyyppien rajausta osoitetaan myös uusien rajatolppien, jotka sulautuvat osaksi maisemaa.

Kruunuvuoren lehmusmetsikön säilyminen rakentamattomana tuo asukkaille hyvinvointia luontaisen maiseman muodossa ja ulkoilumahdollisuuksina. Käyttörajoitusten selkeämpi osoittaminen ja kulun rajoittaminen voivat aiheuttaa vastareaktioita joissakin alueen käyttäjissä. Rajoitukset ovat kuitenkin tarpeellisia suojelun tavoitteiden toteuttamiseksi. Osa käyttäjistä haluaisi säilyttää alueen täysin luonnontilaisena ja tästä syystä kaiteiden ja rajatolppien tuominen alueelle voi tuntua epämieluisalta.

8.3. Taloudelliset vaikutukset

Kruunuvuoren lehmusmetsikön suojelualueen hoito vaatii alussa investoinnin, joka muodostuu luonnonsuojelualueen merkitsemisestä ja opastuksesta sekä kaiteista.

Kruunuvuoren metsä, johon suojelualue sisältyy, on kaavoitettu virkistysalueeksi eikä kaupunki siten menetä suojelun takia mitään maan myyntituloja tai muuta rakentamisesta aiheutuvaa tuloa.

9. Kustannusarvio

Investoinnit

Investointikustannukseksi materiaali- ja työkuluineen arvioidaan karkeasti 18 000 euroa.

1. Pääopaste 1 kpl 1000 e
2. Kaide huoltotien molemmin puolin 80+68 m noin 7000 e
3. Rajatolpat 8 kpl 4000 e
4. Suojelualueen rauhoitusmääräystaulujen pystytys 2 kpl 1000 e
5. Ulkoilureitin rakenteet: huoltotien pohjustaminen 80 m, 4000 e
6. Ruosteisen kaiteen poistaminen 1000 e

Säännöllinen kunnossapito

Vuosikulukuksi arvioidaan karkeasti 5000 euroa

1. Terttuseljan torjunta ja muiden vieraslajien torjunta
2. Reittiturvallisuuden seuranta ja vaarallisten puiden yksittäiskaadot
3. Luontovalvonta ja ulkoilijoiden ohjaaminen
4. Roskaantumisen seuranta ja siivoaminen
5. Rakenteiden huoltotarpeen seuranta ja pienemmät korjaukset

10. Aikataulu

Tässä luvussa esitetään suunniteltujen toimien tärkeysjärjestys ja tavoiteaikataulu.

1. Rajojen merkinnät v. 2023
 - rajatolppien pystytys
 - rauhoitusmääräystaulujen pystytys
2. Viestinnän suunnittelu v. 2023
 - pääopasteen suunnittelu ja taitto
3. Opastuksen toteuttaminen v. 2023-2024
 - pääopasteen pystytys
4. Rakentaminen v. 2023-2024
 - huoltotien pohjustaminen
 - kaiteen rakentaminen
 - suojakaiteen asentaminen jyrkänteelle
5. Luonnon hoito
 - metsälehmusten istuttaminen v. 2025-2027

Vuosittainen ylläpitotarve

1. Opasteiden ja rajamerkkien seuranta, ylläpito ja huolto esim. ilkeivallan takia.
2. Ulkoilureittien varsien puuston tarkastus.
3. Vaarallisten puiden kaataminen ulkoilureitillä tarvittaessa.
4. Reitin ylläpito, esim. soraistuksella paikkaaminen muutaman vuoden välein.
5. Vieraslajien tarkastus vuosittain ja torjunta tarvittaessa.

11. Seurantasuunnitelma

Kruunuvuoren lehmusmetsikössä seurataan kulumisen leviämistä, lehtokasvien esiintymistä ja vieraslajien torjunnan onnistumista.

Kulumista seurataan mittaamalla polkujen leveyttä vakiopisteissä ja ottamalla videokuvaa poluista. Dokumentointi tehdään kertaalleen ennen kaiteen rakentamista, seuraavaksi pian rakentamisen jälkeen ja sen jälkeen kulumistilanteesta riippuen 2-5 vuoden välein.

Vieraslajien seuranta kohdennetaan luontotyyppin itäreunaan, jossa niitä nykyisellään kasvaa. Tertuseljaa kasvaa tätä laajemmin ja uusia vieraslajeja voi levitä alueelle. Siksi koko alueella tehdään yleispiirteistä seurantaa. Vieraslajien lajistoa kartoitetaan ja niiden levinneisyyttä arvioidaan torjunnan onnistumisen arvioimiseksi. Torjunnan onnistumista seurataan torjuntatoimien jälkeen seuraavan kasvukauden alussa.

Kovakuoriaisinventointi toistetaan kymmenen vuoden välein. Seuraava kartoitus tehdään vuonna 2028.



Kuva 17 Polkujen leveyksien muuttumista seurataan pysyvistä mittapisteistä. Kuvasuunta koilliseen kalliokielekkeen polulta.

12. Lähdeluettelo

Hagner-Wahlsten, H. 2017: Kruunuvuorenrannan lepakkoselvitys 2017. – Helsingin kaupungin rakennusvirasto ja kaupunkisuunnitteluvirasto, BatHouse. 56 s. 8 liitettä. URL:

Helsingin kaupunki 2021: Luontotietojärjestelmän virkaversio. Luontoon liittyvät tasot.

Helsingin kaupunki 2017: Luonnonhoidon suunnitelma, metsä- ja luontotieto -paikkatietoaineisto, Länsi-Laajasalo.

Hämäläinen, E. 2015: Arjen tuolle puolen. Kruunuvuoren hylätty huvila-alue Helsingin Laajasalossa. – Helsingin yliopisto, taidehistoria, pro gradu -tutkielma. 55 s. + 34 liites.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.

Luontotieto Keiron Oy 2022: Kruunuvuorenlammen luonnonsuojelun alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2022–2031. – Kaupunkiympäristön julkaisuja 2022:XX. 40 s. + liite.

Malmberg, S. 2019: Helsingin Laajasalon ja Jollaksen luonnonsuojelun alueiden ja kaupungin luonnonsuojeluohjelman kohteiden kovakuoriaisselvitys 2019. – Helsingin kaupunkiympäristön toimiala, ympäristöpalvelut, raportti 21 s., 4 liitettä. URL: <https://www.google.com/search?client=firefox-b-d&q=Helsingin+Laajasalon+ja+Jollaksen+luonnonsuojelun+alueiden+ja+kaupungin+luonnonsuojeluohjelman+kohteiden+kovakuoriaisselvitys+2019.#>

Manninen, E., Nieminen, M. & Hankonen, E. 2019: Luontoselvitykset Helsingin Laajasalon ja Jollaksen luonnonsuojelun alueilla ja kaupungin luonnonsuojeluohjelman kohteilla vuonna 2019. – Faunatican raportteja 82/2019. 84 s.

Strengell, N. 2020: Laajasalon alueellinen kävelyn ja pyöräilyn reittien tarkastelu ja Laajasalon rantareitin tarveselvitys. – Helsingin Kaupunkiympäristön toimiala, Maankäyttö ja kaupunkirakenne, Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu. 38 s.

Tringa ry & Helsingin kaupunki 2017: Helsingin vuoden 2016 linnustolaskentojen raakahavainnot. Excel-
taulukot ja niistä muokattu paikkatietoaineisto.

Liite:

Kruunuvuoren lehmusmetsikön rajauspäätöksen kuvaus kohteella kielletyistä toimista

Luonnonsuojelulain 29 § 1 momentin nojalla liitekarttaan merkityn alueen muuttaminen niin, että luontaisesti syntyneen, merkittävilta osin jaloista lehtipuista koostuvan metsikön ominaispiirteiden säilyminen vaarantuu, on kielletty. Luonnonsuojeluasetuksen 10 § 1 momentin mukaan luontotyyppin ominaispiirteitä ovat tietynlainen kallio- ja maaperä sekä niiden vesi- ja ravinnetalous ja näihin olosuhteisiin luontaisesti sopeutuneet eliölajit ja eliöyhdyskunnat.

Uudenmaan ympäristökeskus katsoo, että seuraavat toimet saattavat muuttaa alueen ominaispiirteitä:

- rakennusten, rakennelmien tai teiden rakentaminen;
- maa-ainesten ottaminen tai maa- tai kallioperän vahingoittaminen;
- ojittaminen tai muu alueen vesitalouden muuttaminen;
- jalopuiden poistaminen, hävittäminen tai vahingoittaminen;
- muun luontaisen kasvillisuuden, mukaan lukien puiden poistaminen, hävittäminen tai vahingoittaminen;
- moottoriajoneuvoilla ajo;
- maastopyöräily;
- leiriytyminen sekä
- kaikenlainen muu toiminta, joka saattaa vaikuttaa epäedullisesti alueen ominaispiirteiden säilymiseen.

Kruunuvuoren lehmusmetsikön aluetta voidaan hoitaa maanomistajien suostumuksella Uudenmaan ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

Kuvailulehti

Tekijä	Susanna Pimenoff, Anu Luoto
Nimike	Kruunuvuoren lehmusmetsikkö, hoito- ja käyttösuunnitelma 2022-31
Sarjan nimike	Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön julkaisu
Sarjanumero	2022:NO
Julkaisuaika	KK:VVVV
Sivuja	XX
Liitteitä	1
ISBN	XXX-XXX-XXX-XXX-X
ISSN	2489-4230 (verkkojulkaisu)
Kieli, koko teos	Suomi
Kieli, yhteenveto	Suomi, ruotsi

Tiivistelmä:

Pienialainen Kruunuvuoren lehmusmetsikkö läntisessä Laajasalossa on rauhoitettu luonnonsuojelulain 29 § mukaisena luontotyyppinä. Jalopuumetsikkö on rajattu vuonna 2001. Metsälehmuksia kasvaa yli 20 kpl lehmuslehdossa ja tuoreessa lehdossa. Muu lehtokasvillisuus on edustavaa ja lahopuutakin on kohtalaisen paljon. Puutarhakarkulaisia kasvaa luontotyyppiä halkovan huoltotien molemmin puolin.

Hoito- ja käyttösuunnitelma on tehty luontotyyppille, koska luonnontilaan vaikuttavan virkistyskäytön ennustetaan kasvavan Kruunuvuorella voimakkaasti lähialueen rakentumisen edetessä. Suunnitelmassa esitetään huoltotien käyttöä ulkoilureittinä, mutta luonnon kulumista ehkäistään molemmin puoleisella kaiteella. Vieraslajeja esitetään torjuttavaksi. Tarvittaessa voidaan kaataa yksittäisiä kuusia lehtokasvillisuuden suosimiseksi.

Avainsanat: Kruunuvuoren lehmusmetsikkö, suojeltu luontotyyppi, hoitosuunnitelma, virkistyskäyttö

Sammandrag:

Kronobergets lindbestånd är fredad som naturtyp i enlighet med naturskyddslagens 29 §. Det lilla beståndet av ädellövträd har avgränsats år 2001. Det växer fler än 20 st skogslindar i lindlunden och den friska lunden. Den övriga lundvegetationen är representativ och det förekommer även död ved i ganska riklig mängd. Trädgårdsrymlingar växer på båda sidor om underhållsvägen, som sträcker sig igenom naturtypen.

Nyttjandeplanen är uppgjord för naturtypen, eftersom man förutspår att rekreationsbruket, som påverkar naturtillståndet, kommer att öka märkbart på Kronoberget i och med att närområdet byggs ut. I planen föreslås att underhållsvägen utnyttjas som friluftsled, men utbredning av slitaget förhindras med ett räcke på båda sidor om vägen. Invasiva arter föreslås att bekämpas. Vid behov kan man fälla enstaka granar för att gynna lundväxtligheten.



Helsinki

Kaupunkiympäristön toimiala huolehtii Helsingin kaupunkiympäristön suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta, rakennusvalvonnasta sekä ympäristöön liittyvistä palveluista.